EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 10.06.1998
KOM(1998) 306 slutlig

98/0187 (CNS)
98/0188 (CNS)

FÖRSLAG TILL RÅDETS BESLUT OM DELPROGRAMMEN FÖR GENOMFÖRANDET AV FEMTE RAMPROGRAMMET FÖR EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPENS (EURATOM) VERKSAMHET INOM FORSKNINGS- OCH UTBILDNINGSOMRÅDET (1998-2002)

(framlagda av Komissionen)

INNEHÅLL

FÖRSLAG TILL RÅDETS BESLUT OM DELPROGRAMMEN FÖR GENOMFÖRANDET AV FEMTE RAMPROGRAMMET FÖR EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPENS (EURATOM) VERKSAMHET INOM FORSKNINGS- OCH UTBILDNINGSOMRÅDET

Skydd av ekosystem

Verksamhet som skall genomföras med hjälp av direkta åtgärder (GFC)

MOTIVERING

Europaparlamentet (i sitt yttrande av den 18 december 1997) och rådet (i sin gemensamma ståndpunkt av den 23 mars 1998) har godkänt de allmänna principerna bakom kommissionens förslag om Femte ramprogrammet för gemenskapens forskningsverksamhet. Dessa principer går ut på att verksamheten skall koncentreras så att den bättre motsvarar unionens samhällsekonomiska behov. Verksamheten skall därför genomföras med hjälp av tvärvetenskapliga åtgärder som samlas i tematiska program. Dessa principer gäller också för Gemensamma forskningscentrets (GFC) verksamhet.

När nu denna samstämmighet uppnåtts är det viktigt att diskussionen om delprogrammen förs parallellt med sista fasen i antagandet av det slutgiltiga beslutet om Femte ramprogrammet, så att det beslutet verkligen kan tillämpas från och med år 1999.

I väntan på beslutet har förslagen till delprogrammen sammanställts utgående från överensstämmelserna mellan Europaparlamentets och rådets synpunkter på ramprogrammets helhetsstruktur. I denna fas av utvecklingen handlar det nu om att fastställa regler för genomförandet som gör det möjligt att uppnå de fastställda målen: en koncentrerad verksamhet, inriktad på flexibla metoder för att lösa gemenskapens viktigaste problem.

Eftersom energi- och miljöfrågor hänger ihop biobehålls ett allmänt, tvärvetenskapligt tillvägagångssätt i kommissionens förslag, trots att det inkommit förslag om att dela upp det berörda programmet i två olika underprogram. Dessutom har man behållit temat "Hälsa, kost och miljöfaktorer" i en enda nyckelåtgärd, i enlighet med Europaparlamentets yttrande, eftersom dessa ämnesområden berör en rad frågor av allmänt intresse som vinner på att behandlas tillsammans.

I de delprogram som berör GFC utvecklas kommissionens ursprungliga förslag, som fått stöd av Europaparlamentet och av GFC:s förvaltningsråd. Programmen utgår från GFC:s särskilda roll i genomförandet av unionens politik och de tjänster som centret skall utföra åt befolkningen, samt från strävan efter en hållbar och konkurrenskraftig tillväxt. GFC:s verksamhet skall komplettera de övriga delprogrammen, och vid behov skall de olika aktiviteterna samordnas på ett effektivt sätt.

I Euratoms delprogram prioriteras bränslecykelns säkerhet och kontroll av kärnmaterial.

I jämförelse med kommissionens förslag har Europaparlamentet och rådet vid första behandlingen ökat antalet forskningsprioriteter inom följande områden:

- I det *första* tematiska programmet (*Livskvalitet och förvaltning av bioresurserna*) har en ny prioritering införts som nyckelåtgärd: forskning rörande den åldrande befolkningen. Andra prioriteringar har tillkommit i nyckelåtgärden "integrerad utveckling av landsbygds- och kustområden" (skogsbruk, markskydd och erosionsförebyggande, standardiseringsförberedande forskning) och för generisk teknik (genom och neurovetenskap).

- I det tredje tematiska programmet (Främjande av en konkurrenskraftig och hållbar tillväxt) har en nyckelåtgärd för teknik för landtransport och marinteknik införts, medan åtgärden morgondagens stad strukits ur det delprogrammet.

- I det *fjärde* tematiska programmet (*skydd av ekosystem*) har en ny prioritering tillkommit för forskning om *globala förändringar*, som blivit en nyckelåtgärd. Dessutom har *klimat och biologisk mångfald* lagts till. En ny nyckelåtgärd, *hållbar förvaltning av marina ekosystem*, har också införts. Prioriteringarnas inbördes jämvikt har förändrats, och nyckelåtgärden *morgondagens stad* (kulturarv) har förändrats. Energiforskningen har delats upp på två nyckelåtgärder.

- I det övergripande programmet *förbättra den mänskliga potentialen* har den socioekonomiska forskningen fått större tyngd (nyckelåtgärd).

Denna utvidgning av forskningsverksamheten motiverar ytterligare kommissionens begäran att sammanlagt 16,3 miljarder ecu anslås till ramprogrammet. Denna begäran är dessutom helt i linje med de perspektiv som öppnas genom Agenda 2000, och överensstämmer med de som fastställs där. Det rör sig om att ge forskningen ny kraft och att öka utgifterna i takt med BNP, med tillbörlig hänsyn tagen till de allmänna budgetramarna. För att ta hänsyn till Europaparlamentets yttrande och rådets ståndpunkt har budgetuppdelningen anpassats till den strukturella uppdelningen av forskningsåtgärderna i fyra tematiska program.

I fråga om GFC har kommissionen föreslagit en minskad budget på kärnenergiområdet, och en lätt ökning av budgeten för det icke-kärnenergirelaterade området. Stödet skall koncentreras på sådana aspekter av gemenskapens politik som direkt berör befolkningen och kan bidra till en hållbar utveckling och ökad konkurrenskraft för gemenskapens näringsliv. GFC förfogar över en erkänd oberoende och kvalificerad expertis på sådana områden. Om denna expertis skall kunna bibehållas krävs tillräckliga finansiella resurser.

Den allmänna budget som kommissionen föreslagit för ramprogrammet har fastställts med utgångspunkt från en analys av behoven, som bygger på en entydig definition av forskningsmålen. I förslagen till delprogrammen läggs dessa aspekter för första gången fram i detalj.

Det är uppenbart att programmen och nyckelåtgärderna förlorar i effektivitet om budgeten minskas, så länge inte programmets allmänna mål samtidigt anpassas. Det finns risk för att gemenskapens FoTU-verksamhet i de olika prioriterade områdena inte skulle nå den kritiska tröskeln för vad som krävs för att bevara gemenskapens konkurrenskraft och uppfylla befolkningens förväntningar. Denna risk bör ses i relation till de ökningar av forskningsbudgeten som företas av Europeiska unionens främsta konkurrenter.

De föreslagna forskningsåtgärderna motsvarar ramprogrammets mål och de kriterier som fastställts i bilaga I till ramprogrammet och i varje delprogram. Åtgärderna skall alltså tillföra mervärde på gemenskapsnivå, och deras innehåll skall beröra stora problem av europeiskt omfång.

För att ramprogrammet skall kunna följa den nya strategin och anpassas till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen under fyra år bör nya bestämmelser om de olika programkommittéernas verksamhet antas. Förslagen skall syfta till att garantera programmens allmänna samstämmighet, deras samordning samt en effektiv programförvaltning. I enlighet med de rekommendationer som utfärdats av Davignongruppen i samband med utvärderingen av gemenskapens forskningsverksamhet under fem år gäller i synnerhet den grundprincip som säger att programkommittéerna behandlar strategifrågor, medan kommissionen ensam har ansvar för den löpande förvaltningen. Kommissionen skall regelbundet informera programkommittéerna om

programmens ekonomiska och sociala inverkan och om de medel som ställts till förfogande för att bibehålla den europeiska dimensionen, bland annat i fråga om hur de forskningsaktiviteter som äger rum tack vare dessa delprogram kompletterar varandra och andra aktiviteter på nationell nivå eller inom ramen för andra gemenskapsinitiativ för forskning, t.ex. Eureka.

Kommissionen skall dessutom inrätta rådgivande grupper bestående av kvalificerade och representativa personer ur forskarvärlden, näringslivet och bland användarna. Dessa tre kategorier skall representeras på ett rättvist sätt, så att samverkan med intressenter inom dessa tre områden garanteras. Grupperna skall bistå kommissionen med råd, särskilt i samband med genomförandet av nyckelåtgärderna eller samordnade grupper av nyckelåtgärder. Kommissionen kommer att eftersträva en jämlik fördelning mellan kvinnor och män när dessa grupper inrättas. Den kommer även att uppmuntra medlemsstaterna att eftersträva jämlik könsfördelning i programkommittéerna.

* *

Dessa förslag utgör ett viktigt steg i genomförandet av Femte ramprogrammet. De tar hänsyn till den starka viljan att rikta gemenskapens forskningsverksamhet så att den främjar näringslivets konkurrenskraft och befolkningens livskvalitet. I förslagen ges en detaljerad redogörelse för programmens innehåll och för den forskningsverksamhet som skall genomföras. Europaparlamentet och rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén uppmanas att granska förslagen och att anta ett beslut så snart som möjligt i syfte att starta programmen före 1998 års utgång och därigenom med hjälp av Femte ramprogrammet garantera gemenskapsforskningens kontinuitet.

För att öka samstämmigheten läggs förslagen fram i form av ett enda dokument som omfattar alla delprogram till Femte ramprogrammet, så som de anges i innehållsförteckningen.

Parallellt läggs ett dokument fram som omfattar förslag till rådets beslut om de delprogram genom vilka Femte ramprogrammet för Europeiska gemenskapens verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration skall genomföras.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ett delprogram (Euratom)

för forskning och utbildning

inom området

"skydd av ekosystem"

(1998-2002)

FÖRSLAG TILL RÅDETS BESLUT
av den .....
om ett delprogram (Euratom) för forskning och utbildning inom området "skydd av ekosystem"
(1998-2002)

98/0187 (CNS)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 7 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag[1],

med beaktande av Europaparlamentets yttrande[2]

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[3], och

med beaktande av följande:

Genom beslut nr .../.../Euratom[4] antog rådet Femte ramprogrammet för Europeiska atomenergigemenskapens verksamhet inom området forskning och utbildning (FoU) för perioden 1998-2002, i vilket bland annat de aktiviteter fastställs som skall genomföras inom området skydd av ekosystem.

I artikel 3 i beslutet om Femte ramprogrammet fastställs att ramprogrammet skall genomföras genom särskilda program som antas i enlighet med artikel 7 i fördraget, och att varje särskilt program skall innehålla de närmare villkoren för genomförandet, programmets längd och de medel som bedöms nödvändiga.

I enlighet med artikel 4.2 i rådets beslut nr 94/268/Euratom av den 26 april 1994 om Fjärde ramprogrammet för Europeiska atomenergigemenskapens verksamhet inom området forskning och utbildning (1994-1998)[5], och artikel 4.2 i rådets beslut om de särskilda programmen för genomförandet av Fjärde ramprogrammet har kommissionen låtit genomföra en extern utvärdering. Denna utvärdering, de slutsatser den innehåller samt kommissionens kommentarer har sänts till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

I enlighet med artikel 7 i fördraget är bestämmelserna i rådets beslut .../.../Euratom[6] av den ... om bestämmelser om deltagande av företag, forskningscentrer och universitet i genomförandet av Europeiska atomenergigemenskapens Femte ramprogram (nedan kallade "regler för deltagande") tillämpliga på detta delprogram och gör det möjligt för Gemensamma forskningscentret att delta i indirekta åtgärder som omfattas av delprogrammet.

---

1 EGT ..., ... s. ....
2 EGT ..., ... s. ....
3 EGT ..., ... s. ....
4 EGT ..., ... s. ....
5 EGT L 115, 6.5.1994, s. 31. Beslutet senast ändrat genom beslut nr 96/253/Euratom (EGT L 86, 4.4.1996, s. 72).
6 EGT L ..., ..., s. ...

7

Samarbete med tredje land och internationella organisationer, bland annat i enlighet med artikel 101 i fördraget, kan komma att visa sig vara av nytta i samband med genomförandet av delprogrammet.

Genomförandet av detta program omfattar också åtgärder och metoder för att främja, sprida och fullt ut utnyttja FoU-resultat samt åtgärder som främjar fri rörlighet och utbildning för forskare.

I enlighet med de mål som fastställs i första handlingsplanen för innovation skall Femte ramprogrammets forskningsverksamhet i större utsträckning inriktas på innovation.

Genomförandet av projektet JET (Joint European Torus) har anförtrotts åt samarbetsprojektet Joint European Torus (JET) som upprättats genom beslut 78/471/Euratom[7].

Det är viktigt att dels följa programmets utveckling i syfte att vid behov anpassa det till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen inom detta område, och dels vid en lämplig tidpunkt låta genomföra en oberoende utvärdering av programmets genomförande.

Vetenskapliga och tekniska kommittén (CST) har konsulterats.

---

7 EGT L 151, 7.6.1978, s. 10. Beslutet senast ändrat genom beslut 96/305/Euratom (EGT L 177, 14.5.1996, s. 9).

8

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I enlighet med artikel 3.1 i beslutet om Femte ramprogrammet antas härmed delprogrammet för skydd av ekosystem (nedan kallat "delprogrammet") för perioden från och med [*datum för detta programs antagande*] till och med den 31 december 2002.

Artikel 2

1. I enlighet med artikel 2 i beslutet om Femte ramprogrammet uppgår de medel som bedöms nödvändiga för genomförandet av delprogrammet (de budgeterade medlen) till 1 141 miljoner ecu, varav maximalt 13 % får anslås till kommissionens administrationskostnader.

2. En vägledning för fördelningen av de budgeterade medlen finns i bilaga I.

3. Av dessa medel anslås

   - 375 miljoner ecu för perioden 1998-1999, och

   - 766 miljoner ecu för perioden 2000-2002.

   Vid behov skall sistnämnda belopp anpassas till de förutsättningar som anges i artikel 3.3 i beslutet om Femte ramprogrammet.

4. Budgetmyndigheten skall fastställa anslagen för varje budgetår med hänsyn till de vetenskapliga och tekniska prioriteringar som fastställs i detta beslut och de resurser som finns tillgängliga inom den fleråriga budgetplanen.

Artikel 3

1. Detta delprograms allmänna riktlinjer, vetenskapliga och tekniska mål samt prioriteringar beskrivs i bilaga II. De har fastställts i enlighet med de grundläggande principer och de tre kategorier av urvalskriterier som omfattas av bilaga I till beslutet om Femte ramprogrammet.

2. Vid urvalet av de forsknings- och utbildningsåtgärder som skall vidtas kommer de urvalskriterier som anges i artikel 9 i reglerna för deltagande att tillämpas i överensstämmelse med dessa principer och kriterier.

   I samband med programmets genomförande, inbegripet det arbetsprogram som anges i artikel 5.1, skall alla dessa kriterier respekteras, även om de kan få olika stor tyngd från fall till fall.

3. Reglerna för deltagande gäller för detta delprogram.

4. Reglerna för gemenskapens finansiella deltagande i delprogrammet fastställs i artikel 4 i beslutet om Femte ramprogrammet.

5. De indirekta forsknings- och utbildningsåtgärder som omfattas av delprogrammet definieras i bilaga III till beslutet om Femte ramprogrammet.

Särskilda bestämmelser för genomförandet av delprogrammet fastställs i bilaga III.

Artikel 4

I hänseende till de kriterier som fastställs i artikel 3, de vetenskapliga och tekniska målen och de prioriteringar som fastställs i bilaga II skall kommissionen

a) i enlighet med artikel 5.1 i beslutet om Femte ramprogrammet utvärdera utvecklingen av delprogrammet och vid behov lägga fram förslag om anpassning, och

b) låta genomföra den externa utvärdering som avses i artikel 5.2 i beslutet om Femte ramprogrammet av de verksamheter som bedrivits inom de områden som omfattas av delprogrammet.

Artikel 5

1. Kommissionen skall upprätta ett arbetsprogram i vilket följande skall anges närmare:

   a) Innehållet i bilaga II.

   b) Den preliminära genomförandeplanen för delprogrammet.

   c) Metoderna för samordning enligt bilaga III.

   d) Vid behov, urvalskriterierna samt hur de kommer att tillämpas i de olika indirekta forsknings- och utbildningsåtgärderna.

   Arbetsprogrammet skall vid behov uppdateras.

2. För genomförandet av de indirekta forsknings- och utbildningsåtgärderna kommer kommissionen, utgående från arbetsprogrammet, att inleda de förfaranden som avses i reglerna för deltagande, främst ansökningsomgångar.

Artikel 6

1. Kommissionen skall ansvara för genomförandet av programmet.

2. En rådgivande kommitté bistår kommissionen vid genomförandet av programmet. Kommitténs sammansättning och de bestämmelser som gäller för kommitténs förfaranden och funktion fastställs för kärnklyvningsområdet i rådets beslut 84/338/Euratom, EKSG, EEG[8] om rådgivande kommittéer för förvaltning och samordning, och för fusionsområdet i rådets beslut av den 16 december 1980 om en rådgivande kommitté för fusionsprogrammet.

---

[8] EGT L 177, 4.7.1984, s. 25

10

Artikel 7

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

11

BILAGA I

VÄGLEDNING FÖR FÖRDELNING AV BUDGETERADE MEDEL

Åtgärdstyp	Totalt
a) Nyckelåtgärder	96,0 %
i) Kontrollerad termisk kärnfusion	80,6 %
ii) Kärnklyvning	15,4 %
b) Forskning och verksamhet för tecknisk utveckling av generisk art	3,1 %
c) Stöd till infrastrukturer för forskning	0,9 %
TOTALT	1 141 miljoner ecu

BILAGA II

ALLMÄNNA RIKTLINJER, VETENSKAPLIGA OCH TEKNISKA MÅL SAMT PRIORITERINGAR

INLEDNING

Tillgången till säkra, hållbara och konkurrenskraftiga energikällor är avgörande för ekonomisk tillväxt, framgång och livskvalitet i den industrialiserade världen. Utvecklingsländernas strävan och ekonomiska framsteg leder till stora ökningar av efterfrågan av global energi vilket kan inverka på bränslepriserna och leda till miljö- och hälsoproblem. På medellång sikt kommer en stor del av den ökade efterfrågan i världen att tillgodoses av fossila bränslen, vilket regionalt kommer att leda till en ökning av problemen med förgiftning av miljön, och globalt till ökade problem med koldioxidhalten i luften. Dessa problem kan bara lindras genom internationell samverkan. Energibesparingar och ökat utnyttjande av förnybara energikällor kan vara till hjälp, men bara på kort och medellång sikt. På lång sikt är dessa metoder otillräckliga.

Genom den förväntade tillväxten av efterfrågan på energi kommer det att krävas ett kontinuerligt utnyttjande av alla potentiella källor. Av strategiska skäl kommer emellertid utnyttjandet av säkra energikällor med bättre ekologisk hållbarhet och som är fördelaktigare ur hälso- och miljösynpunkt att prioriteras. Kärnenergin kan förse Europa med säker och ekologiskt hållbar elektricitet till konkurrenskraftiga priser.

Programmets strategiska mål

Den verksamhet som kommer att genomföras inom ramen för detta program skall, där så behövs, noga samordnas med Gemensamma forskningscentrets direkta åtgärder i Euratoms Femte ramprogram för forskning och utbildning.

Målet för detta delprogram är att bidra till utnyttjandet av kärnenergins fulla potential både genom att göra nuvarande teknik ännu säkrare och mer ekonomisk, och genom att utveckla nya lovande koncept. Programmet kommer att bestå av följande tre delar:

- En nyckelåtgärd som omfattar kontrollerad termisk kärnfusion och syftar till att fortsätta utvecklingen av de grunder som skulle krävas för att bygga en experimentreaktor, samt de grundläggande koncept och den teknik som på lång sikt behövs för en sådan reaktor.

- En nyckelåtgärd som omfattar kärnklyvning och som går ut på att öka säkerheten hos Europas kärnanläggningar, samt förbättra skyddet för personalen och allmänheten, lösa problemen med hantering och slutlagring av avfallet samt förbättra den europeiska kärnkraftsindustrins konkurrenskraft och befolkningens beredskap att acceptera denna energikälla.

- Forskning och teknisk utveckling av generisk art som syftar till att konsolidera och utveckla kunskap och kompetens runt om i Europa inom olika områden för att på så sätt möjliggöra säkra och konkurrenskraftiga tillämpningar av kärnklyvning och andra industriella och medicinska användningar av joniserande strålning, samt hantering av naturlig strålning.

Forskningen rörande kärnfusion är redan fullt integrerad på europeisk nivå, men i framtiden kommer det även att krävas en ökad och mer effektiv integrering av forskningen inom kärnklyvningssektorn.

a) NYCKELÅTGÄRDER

i) Kontrollerad termisk kärnfusion

Mål och forsknings- och utbildningsprioriteter

Inom ramen för den strategi som lagts fram i beslutet om Femte ramprogrammet skall fusionsenergins möjliga bidrag till produktionen av ren och säker elektricitet granskas i ett mycket brett sammanhang utgående från undersökningar om fusionsenergins socioekonomiska aspekter. Den vetenskapliga och tekniska personalens rörlighet och utbildning, spridning av forskningsresultat och information till allmänheten kommer också att ingå i denna nyckelåtgärd. Under loppet av den tid som Femte ramprogrammet skall omfatta skall denna strategi genomföras med hjälp av följande tre huvudsakliga handlingslinjer:

- **Uppföljning av pågående forskning.** Verksamheten inom fusionsfysik och -teknik skall bidra till utvecklingen av de förutsättningar som krävs hos företag, inom ramen för JET och i gemenskapens näringsliv, för att skapa en experimentreaktor. Gemenskapens deltagande i ITER:s detaljerade projekt (EDA) skall fortsätta, och kan eventuellt leda till att en sådan reaktor byggs. *Forskningsprioriteter: Slutförande av projektet och av prototypprovningar och stödforskning. Slutförande av utrustningens tekniska specifikationer. Samordning av den vetenskapliga kunskapsbas som krävs för projektet. Möjligheten att utnyttja JET till maximal effekt (efter det att det gemensamma projektet JET stängs i december 1999 skall anläggningarna användas av olika sammanslutningar av organisationer som är knutna till Euratom).*

- **Förbättringar av koncepten.** Den strukturerade verksamheten inom fysikområdet går ut på att förbättra de grundläggande koncepten för fusionsanläggningar. *Forskningsprioriteter: Tillverkning, fullt utnyttjande eller uppgradering av utrustning enligt beslut i tidigare ramprogram och uppgradering av annan befintlig utrustning. Diagnos- och genomförandemetoder för fusionsplasma. Uppföljning av teoretiska undersökningar. Undersökningar för att bedöma om avlägset belägna fusionsexperiment är genomförbara. Utöver magnetinneslutning; samordning av nationella civila forskningsinsatser beträffande tröghetsinneslutning och eventuell utveckling av nya koncept, inom ramen för teknikövervakningen.*

- **Långsiktig teknik.** Den strukturerade verksamheten inom teknikområdet går ut på att på lång sikt förbereda driften av demonstrationsreaktorn (DEMO). *Forskningsprioriteter: Utveckling av tritiumbridningsmantlar och ett provkonstruktionsmaterial för tillverkning av DEMO-moduler. Prospektering av lågaktiva och strålningsresistenta avancerade material för DEMO. Nya bedömningar av säkerhet och miljökonsekvenser. Analys av fusionens socioekonomiska aspekter. Begreppsmässiga undersökningar av DEMO-provkonstruktioner.*

ii) Kärnklyvning

Mål och forsknings- och utbildningsverksamhet

De viktigaste målen är att bidra till de europeiska kärnkraftsanläggningarnas säkerhet[9], skydda personal och befolkning och garantera säker och effektiv hantering och slutförvaring av radioaktivt avfall, förbättra den europeiska kärnindustrins konkurrenskraft och förstärka dess position på världsmarknaderna, samt utveckla mer innovativa och hållbara koncept som kan ge långsiktiga ekonomiska, säkerhetsmässiga och hälso- och miljömässiga fördelar. Även om forskningen till sin karaktär huvudsakligen är vetenskaplig och teknisk, kommer den att ha en viktig socioekonomisk dimension. Ett ytterligare mål är att bibehålla en hög kunskaps- och expertisnivå på kärnsäkerhetsområdet inom Europeiska unionen, inte minst med hjälp av utbildningsverksamhet.

- **Driftssäkerhet hos befintliga kärnkraftsanläggningar.** Forskningen bör inriktas på att bibehålla och optimera befintliga anläggningars säkerhet, i synnerhet när det gäller säkerhetsaspekter i samband med förlängning av anläggningarnas resterande livslängd och strategier för förvaltning av storolyckor. *Forsknings- och utbildningsprioriteter: Utveckling av en gemensam bas och gemensam metodik för att bedöma anläggningars återstående säkra livslängd. Åldrandets effekter på byggnadernas och systemens integritet. Förbättrade metoder för inspektion och övervakning i syfte att öka säkerheten och minska exponeringen för strålning i samband med yrkesverksamhet. Modernisering av kontrollsystemen. Strategier för förebyggande och lindring av storolyckor. Gränssnittet mellan människan och maskinen. Organisation och förvaltning av säkerhet.*

- **Bränslecykelns säkerhet.** Forskningen bör inriktas på utveckling av vetenskapliga metoder för en hantering och lagring av radioaktivt avfall som samtidigt är ekonomisk och acceptabel i ett större samhällsrelaterat sammanhang. Dessutom skall forskningen leda till utveckling av förbättrade, mer omfattande och accepterade metoder för bedömning och förvaltning av säkerhet med avseende på hela bränslecykeln, i syfte att tillhandahålla en bättre grund för offentligt beslutsfattande och fördelning av resurser, samt att främja antagandet av bästa säkerhetspraxis och öka allmänhetens förtroende. *Forsknings- och utbildningsprioriteter: Forskning rörande gemensamma koncept för och konsensus om hantering och lagring av radioaktivt avfall, inbegripet avfallsminskning och de möjligheter som ges till kemisk separering och transmutation. Provning och demonstration av teknisk genomförbarhet i fråga om metoder för djuplagring i underjordiska laboratorier, inbegripet bedömning av lagringsprestanda och de lagrade elementens beteende på lång sikt. En gemensam ram för bedömning och förvaltning av hela bränslecykelns säkerhetsaspekter, inbegripet sociala frågor. System för kvalitetsgaranti.*

- **Säkerhet och effektivitet hos framtidens system.** Forskningen skall inriktas på förbättrad säkerhet och konkurrenskraft hos framtida anläggningar samt utnyttjande av innovativa eller helt nya koncept för energiproduktion som erbjuder fördelar i fråga om

---

9 "Säkerhet" används här i sin vidaste betydelse, som omfattar hälsa, miljöskydd och tekniska aspekter. Uttrycket "kärnsäkerhet", som också används i sin vidaste betydelse, omfattar anläggningars säkerhet, hantering och förvaring av avfall samt skydd av människor och miljö mot följderna av joniserande strålning.

kostnad, säkerhet (inbegripet optimerad hantering av avfall och utnyttjande av klyvbart material), hållbarhet och förebyggande av riskerna för stöld. *Forsknings- och utbildningsprioriteter: Mindre och enklare reaktorer (enkla i drift). Innovativa koncept för reaktorer och avfallshantering. Nya bränslen, inbegripet bättre utnyttjande av klyvbart material. Optimering av hela bränslecykeln med hänsyn tagen till hälsoaspekter, säkerheten och miljön. Förstärkta passiva säkerhetsegenskaper och avancerade styrsystem. Förlängd livslängd hos material och utrustning och minskade behov av kontroll och underhåll.*

- **Strålskydd.** Forskningen skall inriktas på stöd till operatörer och säkerhetsmyndigheter i deras verksamhet för att skydda personal och befolkning i samband med verksamhet inom ramen för kärnbränslecykeln, hantering av kärnolyckor och sanering av kontaminerade miljöer. Forskningen skall strikt begränsas till vad som krävs för att uppnå nyckelåtgärdens mål. Kompletterande forskning av mer generisk och grundläggande art kommer att genomföras som stöd till verksamheten. *Forsknings- och utbildningsprioriteter: Samordnad förvaltning av riskerna och optimerat skydd. Riskbegränsning. Övervakning i realtid av exponering på arbetsplatsen. Hjälp vid beslutsfattande. Informationsutbyte och övervakningsstrategier för förvaltning av nödsituationer. Sanering och långsiktig förvaltning av kontaminerade miljöer.*

b) AKTIVITETER FÖR GRUNDFORSKNING OCH UTVECKLING AV GENERISK TEKNIK

Mål och forsknings- och utbildningsverksamhet

Målet är att konsolidera och utveckla gemenskapens kunskaper och kompetens i fråga om strålskydd i syfte att bibehålla och öka säkerheten i samband med användning av joniserande strålning inom industri och medicin, bättre bedöma och förvalta naturliga strålningskällor och främja utvecklingen och tillämpningen av strålskyddsstandarder.

- **Strålskydd och hälsa.** Forskningen bör inriktas på bedömning av riskerna för låga och långvariga doser av joniserande strålning. *Forsknings- och utbildningsprioriteter: Biofysik och molekylärbiologi i samband med uppkomst, reparation och hälsoeffekter av skador på DNA. Epidemiologi. Behandling av följderna av exponering för strålning.*

- **Radioaktiva ämnen i miljön.** Forskningen skall inrikta sig på ökad kunskap om radioaktiva ämnens beteende i miljön, i syfte att bidra till utvecklingen av en säker strategi och lämpliga metoder för att hantera effekterna av naturliga och konstgjorda strålningskällor.
  Forsknings- och utbildningsprioriteter: Radionuklidflöden i ekosystemen. Sårbarhetsindikatorer. Konceptuella och metodiska grunder för sanering av kontaminerade miljöer.

- **Medicinsk och industriell användning av naturliga strålningskällor.** Forskningen skall inriktas på optimerad säkerhet och effektivitet vid användningen av strålning i industri och medicin, samt på en bättre bedömning och förvaltning av exponering för naturliga strålningskällor. Dessutom skall den behandla konceptuella och metodiska frågor i samband med optimering av strålskydd. *Forsknings- och utbildningsprioriteter: Innovativa metoder inom medicinsk diagnos samt för strålningstillämpningar inom industrin. Optimerat strålskydd. Förvaltning av exponering för naturliga strålningskällor. Riskbedömning och varning.*

- **Intern och extern dosimetri.** Forskningen skall inriktas på förbättrade mätmetoder för exponering för strålning från yttre källor eller från nuklider som trängt in i kroppen, samt på utveckling av innovativa övervakningsmetoder utgående från framstegen inom materialteknik och digital elektronik. *Forsknings- och utbildningsprioriteter: Dosimetri för komplexa strålningsfält och nuklider som trängt in i kroppen. Retrospektiv dosimetri. Innovativa övervakningsmetoder.*

c) STÖD TILL INFRASTRUKTURER FÖR FORSKNING

Samarbetet mellan kärnforskningsinstitutionerna och med andra organisationer inom kärnenergisektorn är relativt väl utvecklat inom Europa. Det bör intensifieras i framtiden med tanke på den pågående rationaliseringen och nedskärningen av många nationella forskningsprogram inom kärnenergisektorn. Det krävs en effektivare samordning och ett bättre utnyttjande av forskningen för att säkerställa att kärnenergin hela tiden utnyttjas på ett säkert sätt och att den Europeiska industrins konkurrenskraft på de externa marknaderna bibehålls.

Mål och verksamhet

Målet är att ytterligare integrera kärnenergiforskningen inom unionen så att tillgängliga resurser kan utnyttjas effektivare till fördel för den europeiska industrins konkurrenskraft och för att säkerställa en fortsatt säker och socialt accepterad användning av kärnteknik.

Storskaliga anläggningar. Tillgången till storskaliga anläggningar är viktig och kan underlättas genom delad användning och samarbetsprogram. Prioriterade områden för stöd omfattar forskningsanläggningar för undersökning av slitage på reaktorhärden, provning av inneslutningsförmåga och testning av material, acceleratorer, underjordiska laboratorier för provning, demonstration av metoder för avfallslagring i djupa geologiska skikt samt dosimetri- och radiologiförsök.

Samarbetsnät. De befintliga näten bör förstärkas och nya nät bör upprättas där de påvisbart bidrar till uppnåendet av programmets mål eller till mer omfattande unionsmål. Stöd till omfattande eller diversifierade nät som berör nyckelfrågorna inom kärnsäkerhet, avfallshantering och förvaring, nedläggning av anläggningar, beredskap och lösningar inför nödsituationer, strålskydd, nya säkerhetsfrågor eller andra tekniska frågor.

Databaser och vävnadsbanker. De befintliga databaserna för förstärkas och nya nät bör upprättas där behov uppstår. De prioriterade områdena omfattar utbyggnad eller upprättande av databaser som stöd i samband med nedläggning av anläggningar och demonteringsmetoder, utförande och säkerhet vid avfallshantering, säkerhetsbedömningar av viktiga komponenter, lindring av allvarliga olyckor och epidemiologiska

undersökningar. En databank med vävnader och biologiska prover från människor som har drabbats av kärnolyckor bör inrättas.

19

BILAGA III

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR GENOMFÖRANDE AV PROGRAMMET

Delprogrammet skall genomföras med hjälp av de indirekta forsknings- och utbildningsåtgärder som avses i bilaga III till beslutet om Femte ramprogrammet, med undantag för följande: i) stipendier för samarbete med tredje land och ii) nätverk för forskarutbildning. Dessa åtgärder behandlas i punkt 2 i denna bilaga. För övrigt gäller följande särskilda genomförandebestämmelser för delprogrammet:

1. Stödåtgärder

Stödåtgärderna omfattar bland annat följande:

- Undersökningar till stöd för delprogrammet, inbegripet förberedelser för framtida åtgärder.

- Informationsutbyte, konferenser, seminarier, workshops samt vetenskapliga och tekniska sammankomster.

- Anlitande av extern sakkunskap, inbegripet tillgång till vetenskapliga databaser, i syfte att bland annat bidra till den bevakning av delprogrammet som avses i artikel 5.1 i beslutet om Femte ramprogrammet, till den externa utvärdering av verksamheten som avses i artikel 5.2 i beslutet om Femte ramprogrammet, till utvärderingen av de indirekta forsknings- och utbildningsåtgärderna samt till övervakningen av deras genomförande.

- Spridning av resultaten, information och kommunikation inbegripet vetenskapliga publikationer samt åtgärder för att utnyttja forskningsresultaten och för tekniköverföring.

- Utbildningsverksamhet i samband med forsknings- och utbildningsaktiviteterna i delprogrammet, inbegripet särskilda kurser inom nyckelåtgärden kärnklyvning. Dessa kurser syftar till att bibehålla en hög expertis- och kompetensnivå i gemenskapen. De skall vid behov komplettera de nationella utbildningsprogrammen (med beaktande av europeiskt mervärde och subsidiaritet). Särskild uppmärksamhet skall ges åt kurser för snabb spridning av de resultat som uppnås i gemenskapens och medlemsstaternas forskningsprogram.

- Stöd till åtgärder som syftar till att informera och hjälpa forskningssektorns aktörer (bl.a. de små och medelstora företagen).

2. Extra utbildningsåtgärder

För detta delprograms ändamål kommer följande två extra utbildningsåtgärder att genomföras:

- Stipendier för samarbete med tredje land som inom ramen för nyckelåtgärden för kärnklyvning skall göra det möjligt för unga forskare från länderna i Central- och Östeuropa och de nya oberoende staterna i f.d. Sovjetunionen att utnyttja laboratorier i gemenskapen och delta i genomförandet av delprogrammet.

- Nätverk för forskarutbildning är nät som upprättats i avancerade eller nya forskningsområden för teman som fritt väljs av forskarna. Näten syftar i första hand till utbildning av unga doktorander och forskare med doktorsexamen.

3. Finansiering

I bilaga III till beslutet om Femte ramprogrammet anges stödnivåerna för gemenskapens deltagande i de olika indirekta forsknings- och utbildningsåtgärderna.

I fråga om kontrollerad termisk kärnfusion skall deltagandet i programmet ske inom ramen för associationsavtal med medlemsstaterna (plus Schweiz) eller organisationer i medlemsstaterna, samarbetsprojektet JET, NET-avtalet som reglerar gemenskapens deltagande i ITER-EDA samt andra tidsbegränsade avtal, i synnerhet med organisationer i medlemsstater som inte har slutit associationsavtal.

I enlighet med punkt 4 i artikel III till beslutet om Femte ramprogrammet skall projekten genomföras inom ramen för åtgärder med kostnadsdelning inom forskning och teknisk utveckling. Sådana åtgärder genomförs utgående från de förfaranden som föreskrivs i associationsavtalen, JET:s stadgar, NET-avtalet, ITER-EDA-avtalet och alla övriga multilaterala avtal mellan gemenskapen och associerade organisationer eller rättsubjekt som kan upprättas efter konsultation med den rådgivande kommitté som avses i artikel 6 i beslutet om delprogrammet. Upprättandet av konsortier för samordnade projekt med gemensamt mål kommer att uppmuntras.

Femte ramprogrammets finansiella stöd till de löpande utgifterna för associationer och tidsbegränsade kontrakt skall normalt sett vara begränsat till en årlig enhetlig andel av cirka 25 %. Efter samråd med den rådgivande kommitté som avses i artikel 6 i beslutet om delprogrammet kan kommissionen finansiera följande utgifter:

- Investeringskostnader för särskilt definierade projekt, vars prioriterade status fastställts av den rådgivande kommitté som avses i artikel 6 i beslutet om delprogrammet med en enhetlig andel på 45 %.

- Särskilt angivna aktiviteter (som användning av JET-anläggningen efter år 1999) som genomförs inom ramen för ett multilateralt avtal mellan Euratom och associerade organisationer eller rättsubjekt med en maximal andel av 75 %.

- Vissa uppgifter som endast kan genomföras av näringslivet med en maximal andel på 100 %.

För projekt och aktiviteter som får stöd med 45 % eller 75 % av kostnaderna gäller att alla associationer och organisationer som deltar i nyckelåtgärden kontrollerad termisk kärnfusion har rätt att delta i de experiment som genomförs med denna utrustning.

Reglerna för gemenskapens deltagande i samarbetsprojektet JET fastställs i samarbetsprojektets stadgar, som rådet antagit genom beslut 78/471/Euratom[10] om upprättande av EG:s fusionsforskningsanläggning (JET), samarbetsprojekt.

---

[10] EGT L 151, 7.6.1978, s. 10. Beslutet senast ändrat genom beslut 96/305/Euratom (EGT L 117, 14.5.1996, s. 9).

Reglerna för gemenskapens deltagande i verksamhet som berör projektet ITER (ITER-EDA) fastställs i EDA-avtalet[11], i protokoll 2 till det avtalet och i de åtföljande dokumenten[12] och i den ändring[13] som syftar till förlängning av EDA-avtalet och de arrangemang som omfattas av programmet.

4. Ytterligare bestämmelser om regler för deltagande

De avtal som avses i artikel 8.1, andra stycket i reglerna för deltagande är avtal som slutits mellan gemenskapen och associerade organisationer eller företag och som kan upprättas efter samråd med den rådgivande kommitté som avses i artikel 6 i delprogrammet. Avtalen kräver ett ställningstagande från denna kommitté.

I enlighet med bilaga II till beslutet om Femte ramprogrammet och artikel 5.3 i reglerna för deltagande kan rättsubjekt som är etablerade i länderna i Central- och Östeuropa eller i de nya oberoende staterna i f.d. Sovjetunionen erhålla finansiellt stöd från Femte ramprogrammet om de genom sitt deltagande bidrar avsevärt till delprogrammets målsättningar.

5. Samordning

Kommissionen skall se till att de olika indirekta forsknings- och utbildningsåtgärderna kompletterar varandra inom ramen för delprogrammet, inte minst genom att de grupperas kring ett gemensamt mål, och att dubbelarbete undviks; därvid skall de sökandes legitima intressen respekteras.

Samordning skall även garanteras mellan delprogrammets åtgärder och andra åtgärder

- i andra delprogram till Femte ramprogrammet,

- i programmen för forskning, teknisk utveckling och demonstration för genomförandet av Europaparlamentets och rådets beslut .../.../EG av den ... om Femte ramprogrammet för Europeiska gemenskapens verksamhet inom forskning, teknisk utveckling och demonstration (1998-2002)[14]

- inom något av gemenskapens övriga program för forskning, som Eureka eller Cost,

- inom något av gemenskapens övriga arrangemang som berör forskningen, t.ex. Phare, Tacis, Meda, Europeiska investeringsfonden, strukturfonderna och Europeiska investeringsbanken.

Denna samordning går ut på följande:

i) Fastställande av gemensamma teman och prioriteringar, i synnerhet i samband med

- informationsutbyte,

---

11 EGT L 244, 26.8.1992, s. 13.

12 EGT L 114, 5.5.1994, s. 25.

13 Med förbehåll för ett beslut från rådet och ett avtal mellan parterna till ITER om förlängning av ITER-EDA-avtalet.

14 EGT L...

– genomförandet av verksamhet som beslutats gemensamt och som bland annat innebär gemensamt genomförande av något av de förfaranden som avses i artikel 8 i reglerna om deltagande.

ii) Uppdelning av förslagen till indirekta forsknings- och utbildningsåtgärder mellan delprogrammet för forsknings- och utbildning och delprogrammen för forskning, teknisk utveckling och demonstration.

FINANSIERINGSÖVERSIKT

1. ÅTGÄRDENS BETECKNING

Förslag till rådets beslut om delprogrammet för forskning och utbildning inom området skydd av ekosystem (1998-2002)

2. BERÖRDA BUDGETPOSTER

Underavsnitt B6 rubrik B6-6511 "skydd av ekosystem (Euratom)"

3. RÄTTSLIG GRUND

Artikel 7 i fördraget om upprättande av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom).
Europaparlamentets och rådets beslut nr ... av den ... om Femte ramprogrammet för Europeiska atomenergigemenskapens verksamhet inom området forskning och utbildning (1998-2002) (EGT L ..., ..., s. ...).

4. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

4.1 Allmänt mål

Målet för detta delprogram är att bidra till utnyttjandet av kärnenergins fulla potential både genom att göra nuvarande teknik ännu säkrare och mer ekonomisk, och genom att utveckla nya lovande koncept. Programmet kommer att bestå av följande tre delar:

- En nyckelåtgärd som omfattar kontrollerad termisk kärnfusion och syftar till att fortsätta utvecklingen av de grunder som skulle krävas för att bygga en experimentreaktor, samt de grundläggande koncept och den teknik som på lång sikt behövs för en sådan reaktor.

- En nyckelåtgärd som omfattar kärnklyvning och som går ut på att öka säkerheten hos Europas kärnanläggningar, samt förbättra skyddet för personalen och allmänheten, lösa problemen med hantering och slutlagring av avfallet samt förbättra den europeiska kärnkraftsindustrins konkurrenskraft och befolkningens beredskap att acceptera denna energikälla.

- Forskning och verksamhet för teknisk utveckling av generisk art som syftar till att konsolidera och utveckla kunskap och kompetens runt om i Europa inom olika områden för att på så sätt möjliggöra säkra och konkurrenskraftiga tillämpningar av kärnklyvning och andra industriella och medicinska användningar av joniserande strålning, samt hantering av naturlig strålning.

4.2 Period som omfattas av åtgärden

1998-2002

Regler för förlängning av åtgärden återfinns i artikel 7 i Euratomfördraget.

5. KLASSIFICERING AV UTGIFTER OCH INKOMSTER

5.1 Icke-obligatoriska utgifter

5.2 Differentierade anslag

5.3 Typ av inkomster som avses

Vissa associerade stater bidrar till delprogrammets finansiering.

I enlighet med artikel 27 i budgetförordningen kan vissa inkomster användas på nytt.

6. TYP AV UTGIFTER OCH INKOMSTER

Följande genomförandebestämmelser gäller för delprogrammet:

6.1 Indirekta forsknings- och utbildningsåtgärder och stödnivå för dessa

De indirekta forsknings- och utbildningsåtgärderna omfattar åtgärder med kostnadsdelning, utbildningsstipendier, temanätverk, nätverk för forskarutbildning, samordnade åtgärder och stödåtgärder.

Följande stödnivåer gäller för Femte ramprogrammets finansiella deltagande i dessa åtgärder:

Indirekta forsknings- och utbildningsåtgärder	Stödnivå
forsknings- och utbildningsprojekt Demonstrationsprojekt Kombinerade projekt forsknings- och utbildnings/demonstration	50 % av de stödberättigande kostnaderna[1] 35 % av de sammanlagda stödberättigande kostnaderna[1] 35 % - 50 % av de sammanlagda stödberättigande kostnaderna [1,2]
Stöd till tillgång till infrastrukturen för forskning	Högst 100 % av de stödberättigande extrakostnaderna
Utbildningsstipendier	Högst 100 % av de stödberättigande extrakostnaderna[3]
Temanätverk och nätverk för forskarutbildning	Högst 100 % av de stödberättigande extrakostnaderna
Samordnad verksamhet	Högst 100 % av de stödberättigande extrakostnaderna
Stödåtgärder	Högst 100 % av de sammanlagda stödberättigande kostnaderna

1 I särskilda fall kan rättsubjekt som inte tillämpar internredovisning få de stödberättigande extrakostnader som uppstår i samband med forskningen finansierade med upp till 100 %.

2 35 % för demonstrationsdelen och 50 % för FoU-delen.

3 För stipendier för vistelse i företag skall andelen normalt vara cirka 50 % av de sammanlagda stödberättigande kostnaderna.

6.2 Regler för Euratoms finansiella deltagande i nyckelåtgärden fusion

I fråga om kontrollerad termisk kärnfusion skall deltagandet i programmet ske inom ramen för associationsavtal med medlemsstaterna (plus Schweiz) eller organisationer i medlemsstaterna, samarbetsprojektet JET, NET-avtalet som reglerar gemenskapens deltagande i ITER-EDA samt andra tidsbegränsade avtal, i synnerhet med organisationer i medlemsstater som inte har slutit associationsavtal.

Femte ramprogrammets finansiella stöd till de löpande utgifterna för associationer och tidsbegränsade kontrakt skall normalt sett vara begränsat till en årlig enhetlig andel som uppgår till cirka 25 %. Efter samråd med den rådgivande kommitté som avses i artikel 5 i beslutet om delprogrammet kan kommissionen finansiera följande utgifter:

- Investeringskostnader för projekt som särskilt definierats som prioriterade med en enhetlig andel på 45 %.
- Särskilt angivna aktiviteter (som användning av JET-anläggningen efter år 1999) som genomförs inom ramen för ett multilateralt avtal mellan Euratom och associerade organisationer eller rättsubjekt med en maximal andel av 75 %:
- Vissa uppgifter som endast kan genomföras av näringslivet, med en maximal andel på 100 %.

6.3 **Samordningen** mellan forskningsåtgärderna inom ett och samma område består i identifiering av gemensamma teman och prioriteringar, vilket bland annat skall leda till informationsutbyte, genomförande av gemensamt planerade aktiviteter samt omfördelning av förslag som rör indirekta forsknings- och utbildningsåtgärder mellan olika delprogram eller mellan delprogram och program för forskning och utbildning.

7. BUDGETKONSEKVENSER

7.1 Metod för att beräkna åtgärdens totala kostnad

Det beräknade nödvändiga beloppet uppgår till 1 141 miljoner ecu för perioden (1998-2002).

7.2 Kostnadernas fördelning mellan åtgärdens olika delar

Åtgärdstyp	**Totalt (%)**
a) Nyckelåtgärder:	96,0
i) Kontrollerad termisk kärnfusion	80,6
ii) Kärnklyvning	15,4
b) Aktiviteter för grundforskning och verksamhet för teknisk utveckling av generisk art	3,1
c) Stöd till forskningsinfrastrukturen	0,9
Totalt	100

7.3 Driftskostnader som omfattas av del B i budgeten

Administrativa kostnader: 148 miljoner ecu, dvs. 13 % av det beräknade nödvändiga beloppet.

7.4 Vägledande tidsplan över anslag

Tidsplanen sammanställs utgående från det maximala sammanlagda beloppet och den preliminära fördelningen av anslag som upprättats för perioden 1998-2002 i samband med förslaget till Femte ramprogrammet.

Åtagande-bemyndiganden		Betalningsbemyndiganden				
		1999	2000	2001	2002 och följande	Totalt
1999	375	180	121	64,0	10,0	375
2000	290		99,7	89,0	101,3	290
2001	254			62,8	191,2	254
2002	222				222,0	222
Totalt	1 141	180	220,7	215,8	524,5	1 141

De definitiva beloppen fastställs av budgetmyndigheten.

8. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

Flera administrativa och finansiella kontroller kommer att genomföras under alla olika etapper av programmets genomförande, från undertecknandet till genomförandet av forskningskontrakten. Bland dessa kontroller kan särskilt följande nämnas:

Före kontraktsundertecknandet

- Urval av förslag på basis av projektets vetenskapliga värde och av hur realistiska forskningskostnaderna är i förhållande till projektets innehåll, varaktighet och potential.

- Analys av de finansiella uppgifter som förslagsställarna lämnat in under kontraktsförhandlingarna.

Efter undertecknande av kontraktet

- Granskning av utgiftsspecifikationer innan ersättning erhålls. Denna granskning utförs av tjänstemän på två nivåer (vetenskaplig och finansiell).

- Kontroller på plats. Dessa skall göra det möjligt att upptäcka misstag eller oegentligheter genom granskning av alla verifikat. För att göra dessa kontroller effektivare har kommissionen upprättat en revisionsavdelning som samordnar

alla kontroller. Dessa kontroller utförs antingen av revisionsavdelningens personal, eller av revisionsfirmor med vilka kommissionen har slutit kontrakt, under tillsyn av revisionsavdelningens personal.

- Interna kontroller genomförda av styrekonomen.

- Inspektioner på plats. Dessa genomförs av kommissionens styrekonom och av revisionsrätten.

9. ANALYS AV KOSTNADSEFFEKTIVITET

9.1 Särskilda och kvantifierbara mål. Målgrupp

Detta delprogram skall genomföras med hjälp av följande åtgärder:

a) **Nyckelåtgärder som omfattar följande:**

i) Nyckelåtgärd Kontrollerad termisk kärnfusion

Mål och forsknings- och utbildningsprioriteter

Inom ramen för den strategi som lagts fram i beslutet om Femte ramprogrammet skall fusionsenergins möjliga bidrag till produktionen av ren och säker elektricitet granskas i ett mycket brett sammanhang utgående från undersökningar om fusionsenergins socioekonomiska aspekter. Den vetenskapliga och tekniska personalens rörlighet och utbildning, spridning av forskningsresultat och information till allmänheten kommer också att ingå i denna nyckelåtgärd. Under loppet av den tid som Femte ramprogrammet skall omfatta skall denna strategi genomföras med hjälp av följande tre huvudsakliga handlingslinjer:

- **Uppföljning av pågående forskning.** Verksamheten inom fusionsfysik och -teknik skall bidra till utvecklingen av de förutsättningar som krävs hos företag, inom ramen för JET och i gemenskapens näringsliv, för att skapa en experimentreaktor. Gemenskapens deltagande i ITER:s detaljerade projekt (EDA) skall fortsätta, och kan eventuellt leda till att en sådan reaktor byggs.
  Forskningsprioriteter: Slutförande av projektet och av prototypprovningar och stödforskning. Slutförande av utrustningens tekniska specifikationer. Samordning av den vetenskapliga kunskapsbas som krävs för projektet. Möjligheten att utnyttja JET till maximal effekt (efter det att det gemensamma projektet JET stängs i december 1999 skall anläggningarna användas av olika sammanslutningar av organisationer som är knutna till Euratom).
- **Förbättringar av koncepten.** Den strukturerade verksamheten inom fysikområdet går ut på att förbättra de grundläggande koncepten för fusionsanläggningar.
  Forskningsprioriteter: Tillverkning, fullt utnyttjande eller uppgradering av utrustning enligt beslut i tidigare ramprogram och uppgradering av annan befintlig utrustning. Diagnos- och genomförandemetoder för fusionsplasma. Uppföljning av teoretiska undersökningar. Undersökningar för att bedöma om avlägset belägna fusionsexperiment är genomförbara. Utöver magnetinneslutning; samordning av nationella civila forskningsinsatser beträffande tröghetsinneslutning och eventuell utveckling av nya koncept, inom ramen för teknikövervakningen.

- **Långsiktig teknik.** Den strukturerade verksamheten inom teknikområdet går ut på att på lång sikt förbereda driften av demonstrationsreaktorn (DEMO). *Forskningsprioriteter: Utveckling av tritiumbridningsmantlar och ett provkonstruktionsmaterial för tillverkning av DEMO-moduler. Prospektering av*

lågaktiva och strålningsresistenta avancerade material för DEMO. Nya bedömningar av säkerhet och miljökonsekvenser. Analys av fusionens socioekonomiska aspekter. Begreppsmässiga undersökningar av DEMO-provkonstruktioner.

ii) Nyckelåtgärd Kärnklyvning

De viktigaste målen är att bidra till de europeiska kärnkraftsanläggningarnas säkerhet[4], skydda personal och befolkning och garantera säker och effektiv hantering och slutförvaring av radioaktivt avfall, förbättra den europeiska kärnindustrins konkurrenskraft och förstärka dess position på världsmarknaderna, samt utveckla mer innovativa och hållbara koncept som kan ge långsiktiga ekonomiska, säkerhetsmässiga och hälso- och miljömässiga fördelar. Även om forskningen till sin karaktär huvudsakligen är vetenskaplig och teknisk, kommer den att ha en viktig socioekonomisk dimension. Ett ytterligare mål är att bibehålla en hög kunskaps- och expertisnivå på kärnsäkerhetsområdet inom Europeiska unionen, inte minst med hjälp av utbildningsverksamhet.

Denna strategi skall genomföras med hjälp av följande fyra typer av åtgärder:

- **Driftssäkerhet hos befintliga kärnkraftsanläggningar.** Forskningen bör inriktas på att bibehålla och optimera befintliga anläggningars säkerhet, i synnerhet när det gäller säkerhetsaspekter i samband med förlängning av anläggningarnas resterande livslängd och strategier för förvaltning av storolyckor.
- **Bränslecykelns säkerhet.** Forskningen bör inriktas på utveckling av vetenskapliga metoder för en hantering och lagring av radioaktivt avfall som samtidigt är ekonomisk och acceptabel i ett större samhällsrelaterat sammanhang. Dessutom skall forskningen leda till utveckling av förbättrade, mer omfattande och accepterade metoder för bedömning och förvaltning av säkerhet med avseende på hela bränslecykeln, i syfte att tillhandahålla en bättre grund för offentligt beslutsfattande och fördelning av resurser, samt att främja antagandet av bästa säkerhetspraxis och öka allmänhetens förtroende.
- **Säkerhet och effektivitet hos framtidens system.** Forskningen skall inriktas på förbättrad säkerhet och konkurrenskraft hos framtida anläggningar samt utnyttjande av innovativa eller helt nya koncept för energiproduktion som erbjuder fördelar i fråga om kostnad, säkerhet (inbegripet optimerad hantering av avfall och utnyttjande av klyvbart material), hållbarhet och förebyggande av riskerna för stöld.
- **Strålskydd.** Forskningen skall inriktas på stöd till operatörer och säkerhetsmyndigheter i deras verksamhet för att skydda personal och befolkning i samband med verksamhet inom ramen för kärnbränslecykeln, hantering av kärnolyckor och sanering av kontaminerade miljöer. Forskningen skall strikt begränsas till vad som krävs för att uppnå nyckelåtgärdens mål. Kompletterande forskning av mer generisk och grundläggande art kommer att genomföras som stöd till verksamheten.

b) Aktiviteter för forskning och verksamhet för teknisk utveckling av generisk art

---

4 "Säkerhet" används här i sin vidaste betydelse, som omfattar hälsa, miljöskydd och tekniska aspekter. Uttrycket "kärnsäkerhet", som också används i sin vidaste betydelse, omfattar anläggningars säkerhet, hantering och förvaring av avfall samt skydd av människor och miljö mot följderna av joniserande strålning.

Målet är att konsolidera och utveckla gemenskapens kunskaper och kompetens i fråga om strålskydd i syfte att bibehålla och öka säkerheten i samband med användning av joniserande strålning inom industri och medicin, bättre bedöma och förvalta naturliga strålningskällor och främja utvecklingen och tillämpningen av strålskyddsstandarder.

Genomförandet av aktiviteterna kommer att ske med hjälp av följande fyra åtgärder:

- **Strålskydd och hälsa.** Forskningen bör inriktas på bedömning av riskerna för låga och långvariga doser av joniserande strålning.
- **Radioaktiva ämnen i miljön.** Forskningen skall inrikta sig på ökad kunskap om radioaktiva ämnens beteende i miljön, i syfte att bidra till utvecklingen av en säker strategi och lämpliga metoder för att hantera effekterna av naturliga och konstgjorda strålningskällor.
- **Medicinsk och industriell användning av naturliga strålningskällor.** Forskningen skall inriktas på optimerad säkerhet och effektivitet vid användningen av strålning i industri och medicin, samt på en bättre bedömning och förvaltning av exponering för naturliga strålningskällor. Dessutom skall den behandla konceptuella och metodiska frågor i samband med optimering av strålskydd.
- **Intern och extern dosimetri.** Forskningen skall inriktas på förbättrade mätmetoder för exponering för strålning från yttre källor eller från nuklider som trängt in i kroppen, samt på utveckling av innovativa övervakningsmetoder utgående från framstegen inom materialteknik och digital elektronik.

c) Stöd till infrastruktur för forskning

Målet är att ytterligare integrera kärnenergiforskningen inom unionen så att tillgängliga resurser kan utnyttjas effektivare till fördel för den europeiska industrins konkurrenskraft och för att säkerställa en fortsatt säker och socialt accepterad användning av kärnteknik.

Stödet omfattar följande tre områden:

- **Storskaliga anläggningar.** Tillgången till storskaliga anläggningar är viktig och kan underlättas genom delad användning och samarbetsprogram.
- **Samarbetsnät.** De befintliga näten bör förstärkas och nya nät bör upprättas där de påvisbart bidrar till uppnåendet av programmets mål eller till mer omfattande unionsmål.
- **Databaser och vävnadsbanker.** De befintliga databaserna för förstärkas och nya nät bör upprättas där behov uppstår.

Denna åtgärd riktar sig till följande målgrupper: företag, i synnerhet små och medelstora företag, forskningscentra och universitet.

9.2 Skäl för åtgärden

Tillgången till säkra, hållbara och konkurrenskraftiga energikällor är avgörande för ekonomisk tillväxt, framgång och livskvalitet i den industrialiserade världen. Utvecklingsländernas strävan och ekonomiska framsteg leder till stora ökningar av efterfrågan av global energi vilket kan inverka på bränslepriserna och leda till miljö- och hälsoproblem. På medellång sikt kommer en stor del av den ökade efterfrågan i världen att tillgodoses av fossila bränslen, vilket regionalt kommer att leda till en

ökning av problemen med förgiftning av miljön, och globalt till ökade problem med koldioxidhalten i luften. Dessa problem kan bara lindras genom internationell samverkan. Energibesparingar och ökat utnyttjande av förnybara energikällor kan vara till hjälp, men bara på kort och medellång sikt. På lång sikt är dessa metoder otillräckliga.

Genom den förväntade tillväxten av efterfrågan på energi kommer det att krävas ett kontinuerligt utnyttjande av alla potentiella källor. Av strategiska skäl kommer emellertid utnyttjandet av säkra energikällor med bättre ekologisk hållbarhet och som är fördelaktigare ur hälso- och miljösynpunkt att prioriteras. Kärnenergin kan förse Europa med säker och ekologiskt hållbar elektricitet till konkurrenskraftiga priser, och är dessutom mindre förorenande och hälsovådlig än användningen av fossila bränslen.

De föreslagna forskningsaktiviteterna överensstämmer med målen för ramprogrammet samt med de kriterier som finns i bilaga I till beslutet om ramprogrammet och i beslutet om delprogrammet. Aktiviteterna skall tillföra europeiskt mervärde och spegla viktiga frågor på europeisk nivå.

I enlighet med Euratomfördraget fortsätter gemenskapen genom denna nya åtgärd att komplettera den verksamhet som genomförs i medlemsstaterna på kärnkraftsområdet genom att genomföra projekt för forskning och utbildning.

Denna fortsättning föreslås efter utvärdering (i överensstämmelse med SEM2000-initiativet) av den forskningsverksamhet som ägt rum under de senaste fem åren. Utvärderingarna genomfördes under andra hälften av 1996 och början av 1997.

Utvärderingarna visade att programmen i stort sett uppnått sina mål, och att de bland annat möjliggjort finansieringen av en rad aktiviteter av hög kvalitet. Ramprogrammet i sin helhet har alltså en betydande inverkan på den forskningsverksamhet som genomförs i medlemsstaterna, och leder till att ett stort antal samarbetsnät upprättas mellan olika länder.

9.3 Uppföljning och utvärdering av åtgärden

Kommissionen skall varje år med hjälp av oberoende, kvalificerade experter utvärdera delprogrammets utveckling, bl.a. med avseende på de kriterier som anges i artikel 3.2 i beslutet om delprogrammet. Kommissionen skall särskilt undersöka om målen, prioriteringarna och de ekonomiska resurserna fortfarande är lämpliga med hänsyn till inträffade förändringar. Om så visar sig nödvändigt skall kommissionen lämna förslag till ändringar eller kompletteringar av delprogrammet.

Innan kommissionen lägger fram sitt förslag angående Sjätte ramprogrammet skall kommissionen dessutom låta oberoende, kvalificerade experter leda en extern utvärdering av de verksamhetsområden som genomförts i gemenskapen under de senaste fem åren före denna utvärdering, i synnerhet utgående från de kriterier som fastställs i artikel 3.2 i beslutet om delprogrammet. Kommissionen skall överlämna resultaten av denna utvärdering tillsammans med egna kommentarer till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Kommissionen skall dessutom lägga fram en årsrapport om de aktiviteter som ägt rum inom forskning och utbildning i enlighet med artikel 5.4 i beslutet om Euratoms Femte ramprogram för forskning och utbildning. Denna rapport riktar sig till Europaparlamentet och rådet.

10. ADMINISTRATIVA UTGIFTER (del A i avsnitt III i kommissionens budget)

Ej tillämpligt.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ett delprogram för forskning och utbildning som skall genomföras av Gemensamma forskningscentret för Europeiska atomenergigemenskapen med hjälp av direkta åtgärder

(1998-2002)

RÅDETS BESLUT
av den .....

om ett delprogram för forskning och utbildning som skall genomföras av Gemensamma forskningscentret för Europeiska atomenergigemenskapen med hjälp av direkta åtgärder (1998-2002)

(.../.../Euratom) 98/0188 (CNS)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 7 detta,

med beaktande av kommissionens förslag[1],

med beaktande av Europaparlamentets yttrande[2]

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[3], och

med beaktande av följande:

Genom beslut nr .../.../Euratom[4] antog rådet ett femte ramprogram för gemenskapens verksamhet inom forsknings- och utbildningsområdet för Europeiska atomenergigemenskapen (1998-2002), i vilket bland annat den verksamhet fastställs som Gemensamma forskningscentret (GFC) skall genomföra för Europeiska atomenergigemenskapen.

I artikel 3 i Femte ramprogrammet fastställs att programmet skall genomföras i form av delprogram som antas i enlighet med artikel 7 i fördraget. Ett delprogram skall särskilt avse Gemensamma forskningscentret.

I enlighet med artikel 4.2 i rådets beslut nr 94/268/Euratom av den 26 april 1994 om Europeiska gemenskapens fjärde ramprogram för verksamhet inom forsknings- och utbildningsområdet (1994-1998)[5] och artikel 7.3 i rådets beslut om delprogrammen för genomförande av de direkta åtgärderna inom Fjärde ramprogrammet har kommissionen begärt att få genomföra en extern utvärdering som, tillsammans med slutsatser och kommentarer, har överlämnats till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

Vetenskapliga och tekniska kommittén och Gemensamma forskningscentrets styrelse har hörts beträffande delprogrammets vetenskapliga och tekniska mål som behandlas i det

---

1 EGT ..., ... s. ....

2 EGT ..., ... s. ....

3 EGT ..., ... s. ....

4 EGT ..., ... s. ....

5 EGT L 361/114.

arbetsdokument som kommissionen antog den 5 november 1997[6] och beträffande detta beslut.

Genom beslut .../.../Euratom om bestämmelser om företags, forskningscentrers och universitets deltagande[7] är det möjligt för Gemensamma forskningscentret att delta i indirekta åtgärder.

Då detta program genomförs kan det vara lämpligt att bedriva internationellt samarbete med tredje land eller internationella organisationer, i enlighet med kapitel X i fördraget.

Detta program omfattar också åtgärder och metoder för att främja, sprida och prova FoU-resultat, i synnerhet till förmån för små och medelstora företag, samt åtgärder som främjar fri rörlighet och utbildning för forskare.

I enlighet med de mål som fastställs i första handlingsplanen för innovation skall Femte ramprogrammets forskningsverksamhet i större utsträckning inriktas på innovation. Gemensamma forskningscentret bör bedriva verksamhet när det gäller innovation och tekniköverföring.

Gemensamma forskningscentret bör bedriva forskning och utbildning i form av indirekta åtgärder, särskilt när det gäller kommissionens uppdrag enligt fördraget. Kommissionen bör genomföra sina uppdrag på området för kärnklyvning med hjälp av Gemensamma forskningscentrets tekniska expertis. Det bör riktas särskilt uppmärksamhet mot säkerhet i kärnbränslecykeln och kärnbränslets konsekvenser för människa och miljö.

Det bör undersökas hur detta program genomförs så att det eventuellt kan anpassas till tekniska och vetenskapliga framsteg och behov. Så småningom bör det genomföras en oberoende utvärdering av hur programmet utvecklats.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I enlighet med artikel 3.1 i beslutet om Femte ramprogrammet antas härmed ett delprogram för de direkta åtgärderna för forskning och utbildning som skall genomföras av Gemensamma forskningscentret (nedan kallat "delprogrammet") för perioden från och med [...] till och med den 31 december 2002.

Artikel 2

1. I enlighet med bilaga III till beslutet om Femte ramprogrammet uppgår det belopp som bedöms nödvändigt för att Gemensamma forskningscentret skall kunna genomföra de direkta åtgärderna inom ramen för detta program (nedan kallat "beloppet") till 326 miljoner ecu.

2. En preliminär fördelning av detta belopp finns i bilaga I.

3. Av detta belopp anslås

---

6 KOM(97) 553 slutlig, 5.11.1997.

7 EGT ..., ... s. ....

35

82,3 miljoner ecu för perioden 1998-1999, och

243,7 miljoner ecu för perioden 2000-2002.

Detta belopp skall anpassas till de förutsättningar som anges i artikel 3.3 i beslutet om Femte ramprogrammet.

4. Budgetmyndigheten skall fastställa anslagen för varje budgetår med hänsyn till de vetenskapliga och tekniska mål och prioriteringar som fastställs i detta beslut och de resurser som finns tillgängliga enligt den fleråriga budgetplanen.

Artikel 3

1. Detta delprograms allmänna riktlinjer, vetenskapliga och tekniska mål samt prioriteringar beskrivs i bilaga II och har fastställts i enlighet med de grundläggande principerna och de tre kategorier av urvalskriterier som anges i bilaga I till beslutet om Femte ramprogrammet.

2. Reglerna för gemenskapens finansiella bidrag fastställs i artikel 4 i beslutet om Femte ramprogrammet

3. De direkta FoU-åtgärderna anges i bilaga II och IV till beslutet om Femte ramprogrammet.

4. I bilaga III fastställs de särskilda reglerna för hur detta program skall genomföras.

Artikel 4

Med hänsyn till de kriterier som fastställs i artikel 3.1, de vetenskapliga och tekniska mål och de prioriteringar som fastställs i bilaga II skall kommissionen

a) i enlighet med artikel 5.1 i beslutet om Femte ramprogrammet övervaka genomförandet av delprogrammet och vid behov lägga fram förslag om anpassning,

b) låta genomföra den externa utvärdering som avses i artikel 5.2 i beslutet om Femte ramprogrammet av den verksamhet som bedrivits inom de områden som omfattas av delprogrammet.

Artikel 5

1. Kommissionen skall upprätta ett arbetsprogram i vilket följande skall anges närmare:

   a) Innehållet i bilaga II.

   b) Den preliminära genomförandeplanen för delprogrammet.

2. Arbetsprogrammet skall vid behov uppdateras.

Artikel 6

1. Kommissionen skall ansvara för Gemensamma forskningscentrets genomförande av detta program.

2. Gemensamma forskningscentrets styrelse (nedan kallad styrelsen) skall bistå kommissionen i denna uppgift.

3. Kommissionens företrädare skall inför styrelsen lägga fram

a) förslag till åtgärder för att upprätta och uppdatera det arbetsprogram som avses i artikel 5 i detta beslut,

b) riktlinjerna för den externa utvärdering som fastställs i artikel 5.2 i Femte ramprogrammet,

c) nödvändiga förslag till anpassning av de mål och prioriteringar som anges i bilaga II eller den fördelning av finansiella medel som anges i bilaga I till delprogrammet för att detta fortfarande skall vara i överensstämmelse med vetenskapliga och tekniska framsteg och behov.

4. Kommissionen skall regelbundet informera styrelsen om genomförandet av detta delprogram.

Artikel 7

Kommissionen får begära att Gemensamma forskningscentret, på grundval av principen om ömsesidig nytta, skall genomföra projekt tillsammans med institutioner i tredje land om detta på ett effektivt sätt bidrar till genomförandet av de direkta åtgärderna.

Artikel 8

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA I

PRELIMINÄR FÖRDELNING AV DET BELOPP SOM ANSES KRÄVAS FÖR DETTA PROGRAM

KONTROLLERAD TERMISK KÄRNFUSION	5,52%
SÄKERHET VID KÄRNKLYVNING	43,56%
KÄRNMATERIALKONTROLL OCH KÄRNSÄKERHETSKONTROLL	43,56%
NEDLÄGGNING OCH AVFALLSHANTERING	7,36%
TOTALT	326 MILJONER ECU[8],[9]

8 av vilket ungefär 6 % kan fördelas till grundforskning och upp till 2 % till utnyttjande av GFC:s resultat och tekniköverföring.

9 I denna totalsumma ingår GFC:s budgetbidrag vilket krävs för att det skall kunna delta i åtgärder med kostnadsdelning.

BILAGA II

De direkta åtgärdernas vetenskapliga och tekniska mål

A. Gemensamma forskningscentrets uppdrag

Gemensamma forskningscentrets (GFC) uppdrag är att tillhandahålla ett avnämarinriktat vetenskapligt och tekniskt stöd för att EU:s politik skall kunna utformas, genomföras och kontrolleras. GFC, som är del av kommissionen, fungerar som ett vetenskapligt och tekniskt referenscentrum för unionen. I nära anslutning till beslutsprocessen tjänar centret medlemsstaternas gemensamma intresse samtidigt som det är oberoende av kommersiella och nationella intressen.

GFC bedriver särskild forskning på hög nivå i nära kontakt med näringslivet och med andra organ och ger härigenom stöd till beslutsfattare som agerar för att lösa enskilda medborgares problem, mildra motsättningen mellan människa och miljö och främja en hållbar utveckling.

GFC är för sitt arbete beroende av ett intensivt samarbete med offentliga och privata institutioner i medlemsstaterna, till exempel genom forskningsnätverk, gemensamma projekt eller utbytesverksamhet av personal. Detta är viktigt eftersom GFC:s uppdrag kompletterar de indirekta åtgärder som ingår i Femte ramprogrammet. De indirekta åtgärderna kommer även fortsättningsvis att vara EU:s viktigaste metod för att nya idéer skall kunna utvecklas och prövas medan centrets uppgift är att se till att dessa idéer utnyttjas som stöd för beslutsfattarna.

B. Mål: Att fortsätta bevaka utvecklingen

GFC:s aktiviteter på kärnkraftsområdet utgör en allt mindre andel av centrets totala aktivitet. Kärnenergin betraktas som en fullt utvecklad teknik och av skäl som analyseras i Nuclear Community Illustrative Programme planeras inte några nya kraftverk.

Kärnkraften står dock fortfarande för ungefär en tredjedel av elektriciteten i Europa och det krävs att utvecklingen bevakas för att den överlägsna säkerheten i Europa skall kunna bibehållas. Utvecklingen måste också bevakas för att insatserna för att undvika spridning skall kunna upprätthållas och för att bearbetningen och den långsiktiga förvaringen av avfallet skall kunna bli effektiv. De nya utmaningarna gäller bland annat reaktorerna vars genomsnittliga ålder ökar, utvidgningen av unionen till länder som har en annan säkerhetskultur och säkerhetsåtgärder när det gäller material från nedrustningsprocessen.

Kommissionen har särskilda skyldigheter enligt Fördraget när det gäller kärnenergi och har alltid litat till att GFC ger det tekniska stöd som motsvarar den tekniska utvecklingen och som gör det möjligt för kommissionen att anta nya utmaningar.

Gemensamma forskningscentret skall således

- *stödja kommissionen så att den kan uppfylla sina skyldigheter enligt Fördraget,*

- *även fortsättningsvis bevaka utvecklingen så att Europas utmärkta rykte när det gäller säkerhet och säkerhetsåtgärder kan bibehållas,*

- *Förberedelser för att möta nya utmaningar.*

De två kriterier som är avgörande för vilken aktivitet GFC skall bedriva är följande:

- *Aktivitetens relevans för EU:s politik. Genom att man är förtrogen med den politiska dagordningen kan forskningen vid GFC bedrivas med hänsyn till tidsplaner och stöd ges till utformningen av politiken där det mest behövs.*

- *Subsidiaritet. Detta har två aspekter. För det första måste forskningen bedrivas på områden där det är lämpligt att EU gör insatser och för det andra skall det vara lämpligt att dessa insatser görs via GFC. Således verkar centret endast på områden där det finns ett mervärde i att dess verksamhet på ett unikt sätt omfattar alla länder i EU. På kärnkraftsområdet motiveras centrets verksamhet av att säkerheten och säkerhetsåtgärderna är en angelägenhet över landsgränserna och av allmänhetens oro i frågan.*

C. Gemensamma forskningscentrets program

GFC:s delprogram inom Femte ramprogrammet är utformat så att aktiviteterna koncentreras på områden där de ger ett stort mervärde eller där kommissionen, enligt Euratomfördraget, har vissa uppgifter. Genom denna aktivitet vill man på europeisk nivå eller till och med internationellt optimera användningen av centrets särskilda utrustning och specialkompetens, särskilt på de områden där centret otvivelaktigt är överlägset och dess kompetens inte finns på andra håll i Europa.

Arbetet när det gäller fusionsenergi kommer att trappas ned i enlighet med rådets beslut att beslutet om Next Step skall skjutas upp och detta arbete kommer att koncentreras på generisk forskning om material.

Forskningscentrets unika utrustning kommer att utnyttjas för aktiviteter när det gäller fissionsenergi och denna aktivitet kommer att koncentreras på områden där GFC anses vara ett europeiskt referenscentrum, t.ex. aktinider och områden som är av allmänintresse, som allvarliga olyckor och avfallshantering. Man kommer att utvidga arbetet när det gäller åldring av reaktormaterial eftersom denna fråga får allt större betydelse för säkerhetsmyndigheter och näringslivet. Man kommer också i viss mån att prioritera de behov som finns i kandidatländerna.

Arbetet med att kontrollera kärnmaterial kommer att fortsätta på samma nivå som tidigare för att inspektörernas nuvarande och framtida behov skall kunna uppfyllas. Detta arbete kommer att omfatta metoder för mätning, analys och övervakning samt utbildning av inspektörer. Viss framtidsforskning kommer att genomföras för att man skall kunna avgöra vilka konsekvenser de föreslagna förändringarna i bränslecykeln kommer att få när det gäller säkerhetsåtgärder och för att man skall kunna fastställa om fjärranalys kan användas för att upptäcka illegal verksamhet.

Slutligen kommer vissa föråldrade anläggningar att läggas ned.

Detta program bör inte ses som plan för arbetsprogrammet under de kommande fyra åren utan snarare som en allmän skiss som återspeglar den nuvarande politiska dagordningen och de aktuella prioriteringarna. Det förväntas att GFC:s program kommer att förändras i takt med att vetenskapen och tekniken utvecklas och den politiska dagordningen och kundernas prioriteringar förändras.

1. Kontrollerad termisk kärnfusion

Det europeiska programmet för termisk kärnfusion utgör en gemensam insats genom vilken praktiskt taget all aktivitet inom EU samordnas i enda förvaltning. GFC:s aktivitet kompletterar den aktivitet som bedrivs i medlemsstaterna och integreras i denna gemensamma ansträngning på samma nivå som Euratomsammanslutningen. Aktiviteten när det gäller hantering av tritium kommer att avbrytas inom ramen för detta program och radioaktivt material kommer inte att hanteras vid Ethel-anläggningen som kan komma att utnyttjas för andra, icke-nukleära, ändamål. Centrets aktivitet koncentreras på områden där centret har särskild kompetens och utrustning och kommer att avse följande:

- *Materialforskning och materialprovning, framför allt material för låg aktivitet, växelverkan mellan väte och dess isotoper och material och komponenter samt deltagande i konsekvensbedömningar när det gäller säkerhet och miljö.*

2. Kärnklyvningssäkerhet

Även om kärnklyvning idag anses vara en fullt utvecklad teknik så finns stor oro hos allmänheten både när det gäller säkerheten vid kärnkraftsanläggningar och hanteringen av bränslecykeln, framför allt avfallshanteringen. Myndigheterna fortsätter också att bevaka utvecklingen och strävar efter kontinuerliga förbättringar samtidigt som man inom näringslivet fortfarande är mycket intresserad av ny teknik och ytterligare förbättringar. GFC stödjer dessa insatser som är mycket centrala för dess uppdrag. Vid centret finns också unik utrustning, traditionell kompetens och vetenskaplig överlägsenhet då aktiviteten koncentreras på områden där dess stöd otvivelaktigt ger ett mervärde. Dessa områden är följande:

- *Materials och komponenters åldring: fastställande av kärnreaktorernas och de viktigaste komponenternas återstående livslängd, förbättring och godkännande av metoder för driftskontroll genom en bedömning av den strukturella integriteten samt utveckling av metoder och godkännande av oförstörande undersökningsteknik.*

- *Säkerhet i samband med bränslecykeln: Grundforskningen om aktinider är ett område där GFC anses ha en unik ställning. Centret kommer att ta fram fördjupad kunskap om ämnenas egenskaper. Detta är grundläggande för säkerheten och effektiviteten i hela bränslecykeln (grundläggande egenskaper när det gäller nytt bränsle och avfall, licensiering och industriella processer, som upparbetning, hantering, mellanlagring och slutförvaring av avfall eller utbränt bränsle) och framför allt möjliggörs noggranna studier av händelseförloppet vid bestrålning av kärnbränslet samt en optimering av bränslet för att öka både säkerheten och effektiviteten (t. ex. ökad bestrålningsgrad och avancerade bränslen). Man kommer att koncentrera forskningen om separering och omvandling på en minskning av radioaktiviteten i avfallet genom reduktion eller eliminering av aktiniderna och andra långlivade radioaktiva element i*

bränslecykeln, och på utvecklingen av ändamålsenliga metoder för hantering av dessa material.

- *Forskning om utbrända bränslen för direktförvaring, särskilt karakterisering av utbrända bränslen, undersökning av de långsiktiga effekterna vid mellanlagring och slutförvaring samt fastställande av risker med radioaktiviteten i bränslet.*

- *Forskning om allvarliga olyckor, bland annat driften av Faro-anläggningen (som är unik i världen) i ett europeiskt nätverk och med stöd av internationella samarbetsparter. Denna forskning skall göra det möjligt att, med hjälp av riktiga material och representativa konfigurationer, studera de fenomen som uppstår i och utanför reaktorstanken vid en härdsmälta. Vid GFC:s anläggningar kommer forskare från forskningsorgan i medlemsstaterna att bedriva forskning och centret kommer på ömsesidig basis att bidra till europeiska eller internationella projekt.*

3. Kontroll av kärnmaterial och kärnsäkerhet

Det vetenskapliga och tekniska stöd som krävs för att genomföra säkerhetsåtgärder i enlighet med kapitel VII i Fördraget och de skyldigheter som följer av icke-spridningsavtalet samt genomförandet av kommissionens stödprogram till IAEA utgör en del av en process som innebär att man skall

- möta de tekniska utmaningarna när det gäller de stora anläggningarna i bränslecykeln,

- möta de nya utmaningar som följer av viktiga internationella beslut samt införandet av ny och mer effektiv teknik.

GFC:s opartiskhet är väsentlig för att stöd skall kunna ges till åtgärder för bekämpning av miljöpåverkan och olaglig handel med kärnmaterial. GFC:s aktiviteter på detta område är en viktig del både i ett europeiskt samarbete, vilket nätverket European Safeguards Research and Development Association vittnar om, och i ett internationellt samarbete med USA, Ryssland, Japan, Brasilien, Argentina och Kanada.

GFC:s aktiviteter kommer att koncentreras på följande:

- *Utveckling och förbättring av metoder för mätning, kontroll och analys, framför allt när det gäller automatisering: förstörande och oförstörande provning och analysmetoder (bland annat utveckling av avancerade analysmetoder för att spåra radioaktivitet i miljön), metoder för plombering och tillslutning samt kvalitetskontroll. Dessa aktiviteter avser framför allt stora upparbetningsanläggningar och plutoniumcykeln, bland annat MOX-bränsle, och de kommer att omfatta övervakningen av den industriella utrustningens prestanda under faktiska driftsförhållanden och en undersökning av om utrustningen överensstämmer med internationella standarder.*

- *Utveckling av speciellt framtagen informationsteknik (databehandlingsmetoder för att man skall kunna genomföra analyser och upptäcka avvikelser mellan deklarationer och kontrollresultat samt tredimensionell laserteknik för övervakning av mycket känsliga områden). Bedömning av fjärranalys som en metod för att upptäcka illegal användning av kärnteknik. Upprättandet av nödvändig infrastruktur för kontrolländamål.*

- *Utvärdering av vissa innovativa idéer när det gäller kontroll av klyvbara material i reaktorer och bränslecykeln. Utarbetandet av lämpliga inspektionsmetoder.*

- *Utveckling av analysmetoder som är anpassade för bekämpning av den illegala handeln med radioaktivt material och av materialets miljöpåverkan (till exempel när det gäller illegalt bortskaffande). Forskning på området för analys av klyvbara materials särskilda egenskaper, som isotopsammansättning, renhet och granulering för bedömning av den avsedda användningen, tillverkningsdatum etc. samt utveckling av en databas för dessa uppgifter. Utveckling av ultrakänsliga analysmetoder för att man skall kunna kartlägga materialens väg fram till platsen där de beslagtogs.*

- *Utbildning av inspektörer och operatörer, särskilt när det gäller ny teknik.*

4. Nedläggning och avfallshantering

GFC kommer att intensifiera sitt arbete för nedläggning och nedmontering av anläggningar för kärnteknisk verksamhet som sedan en tid tillbaka inte längre används och som börjar bli föråldrade. Detta omfattar även behandling och hantering, bland annat deponering av avfall från dessa åtgärder. Arbetet är mycket viktigt inte bara ur miljöskyddssynpunkt utan även för att man skall kunna skydda arbetstagare och för att driftskostnaderna skall kunna reduceras eftersom behovet av kontroll och övervakning kommer att minska då användningen av kärnteknik minskas och koncentreras.

- *Det skall utarbetas en långsiktig plan för att dessa aktiviteter skall kunna genomföras på ett kontinuerligt sätt i framtiden.*

- *Det skall upprättas en anläggning för behandling av flytande avfall.*

- *Föråldrade anläggningar skall läggas ned och nedmonteras och avfall från sådana aktiviteter tas om hand.*

BILAGA III

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR GENOMFÖRANDET AV PROGRAMMET

1. Kommissionen skall genomföra de direkta åtgärderna med hänsyn till de vetenskapliga mål och det innehåll som anges i bilaga I. Härvid biträds kommissionen av GFC:s styrelse. Den resulterande verksamheten skall genomföras vid Gemensamma forskningscentrets (GFC) olika institut.

2. I samband med sin verksamhet skall GFC där så är lämpligt och möjligt delta i eller organisera nätverk mellan offentliga och privata laboratorier i medlemsstaterna, eller i europeiska forskningskonsortier. Särskild uppmärksamhet skall ges åt samarbete med industrin, i synnerhet små och medelstora företag. Forskningsorgan som är etablerade i tredje land kan också delta i projekt, i enlighet med relevanta bestämmelser i artikel 7 och, i tillämpliga fall, bestämmelser i avtal om vetenskapligt och tekniskt samarbete mellan gemenskapen och berörda länder utanför gemenskapen. Särskild hänsyn skall tas till samarbete med forskningslaboratorier och institut i länderna i Central- och Östeuropa och de nya oberoende staterna i f.d. Sovjetunionen.

   GFC skall själv sprida den kunskap som uppnås i samband med genomförandet av projekten (med beaktande av eventuella inskränkningar på grund av konfidentialitet).

3. Stödåtgärderna omfattar följande:

   - Organisation av besök till GFC:s institut för stipendiater, gästforskare och utlånade experter.

   - Organisation av utlåning av GFC:s personal till nationella laboratorier, industrilaboratorier och universitet.

   - Systematiskt utbyte av information, bland annat genom organisation av vetenskapliga seminarier, workshops och sammankomster, samt vetenskapliga publikationer.

   - Specialiserad undervisning, framför allt när det gäller tvärvetenskap.

   - Oberoende vetenskaplig och strategisk bedömning av projekten och programmen.

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR GEMENSAMMA FORSKNINGSCENTRETS DELPROGRAM FÖR EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPEN

1. ÅTGÄRDENS BETECKNING

Förslag till rådets beslut om ett delprogram för forskning och utbildning som skall genomföras av Gemensamma forskningscentret för Europeiska atomenergigemenskapen (1998-2002).

2. BERÖRDA BUDGETPOSTER

Underavsnitt B6 – del "Direkta åtgärder"

Artiklar	B6-111 Personal (delvis)
	B6-121 Medel (delvis)
Avdelning	B6-3 Direkta driftsanslag

3. RÄTTSLIG GRUND

Artiklarna 7 och 8 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom).
Rådets beslut nr .../.../Euratom om Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) femte ramprogram för forskning och utbildning (1998-2002) (EGT L ..., ..., s. ..).

4. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

4.1 Allmänt mål

Gemensamma forskningscentret (GFC) skall tillhandahålla sådant vetenskapligt och tekniskt stöd som krävs för att EU:s politik skall kunna utformas, genomföras och kontrolleras. GFC, som är del av kommissionen, fungerar som ett vetenskapligt och tekniskt referenscentrum för unionen. I nära anslutning till beslutsprocessen tjänar centret medlemsstaternas gemensamma intresse samtidigt som det är oberoende av kommersiella och nationella intressen.

Kärnkraften står dock fortfarande för ungefär en tredjedel av elektriciteten i Europa och det krävs fortfarande att utvecklingen bevakas för att den överlägsna säkerheten i Europa skall kunna bibehållas. Utvecklingen måste också bevakas för att insatserna för att undvika spridning skall kunna upprätthållas och för att bearbetningen och den långsiktiga förvaringen av avfallet skall kunna bli effektiv. De nya utmaningarna gäller bland annat reaktorerna, vars genomsnittliga ålder ökar, utvidgningen av unionen till länder som har en annan säkerhetskultur och säkerhetsåtgärder när det gäller material från nedrustningsprocessen.

4.2 Period som omfattas av åtgärden

1998 - 2002

Bestämmelserna för en förlängning av åtgärden återfinns i artikel 7 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom).

5. KLASSIFICERING AV UTGIFTER OCH INKOMSTER

5.1 Icke-obligatoriska utgifter
5.2 Differentierade anslag
5.3 Typ av inkomster som avses

Vissa associerade stater kommer genom tilläggsanslag att bidra till delprogrammets finansiering.

I enlighet med artikel 27 i budgetförordningen kan vissa inkomster användas på nytt.

6. TYP AV UTGIFTER OCH INKOMSTER

Anslag som skall täcka de olika poster (angivna i punkt 2 ovan) som utnyttjas för genomförandet av verksamheten enligt punkt 4. Den verksamhet som Gemensamma forskningscentret bedriver inom ramen för delprogrammet finansieras i princip till 100 % med gemenskapens egna medel.

Följande genomförandebestämmelser gäller för delprogrammet för forskning och utbildning:

6.1 Direkta FoTU-åtgärder:

De direkta FoU-åtgärderna omfattar FoTU-projekt som GFC bedriver och kompletterande åtgärder, till exempel de åtgärder som anges i bilaga III till delprogrammet.

7. BUDGETKONSEKVENSER

7.1 Metod för att beräkna åtgärdens totala kostnad:

Det finansiella referensbeloppet är 326 miljoner ecu för perioden 1998-2002.

Det sammanlagda beloppet avseende det föreslagna programmet är det belopp som fastställts för GFC i förslaget till ett ramprogram för 1998-2002 som anges i punkt 3 ovan. Detta belopp omfattar all vetenskaplig och teknisk verksamhet och utnyttjande av resultat samt utgifterna för GFC-institutens anläggningar och infrastruktur. Fördelningen av det totala beloppet mellan de olika aktivteterna, som finns angiven i punkt 7.2 nedan, har fastställts med hänsyn till följande:

- Beräkningen av utgifter för personal som grundas på den ekonomiska utvecklingen på medellång sikt i de medlemsstater där GFC har anläggningar.
- Beräkning av de allmänna utgifterna samt utgifterna för vetenskapligt och tekniskt stöd på samma villkor.

– En utvärdering av de driftsanslag som krävs för genomförandet av forskningsprogrammen (direkta utgifter för drift, utrustning och kontrakt) och för GFC:s deltagande i de indirekta åtgärderna.

7.2 Fördelning av kostnaderna för åtgärden

Direkta åtgärder	Totalt
Kontrollerad termisk kärnfusion	18
Säkerhet vid kärnklyvning	142
Kärnmaterialkontroll och kärnsäkerhetskontroll	142
Nedläggning och avfallshantering	24
Totalt:	**326 miljoner ecu***

* av vilket ungefär 6 % kan fördelas till grundforskning och upp till 2 % till utnyttjande av GFC:s resultat och tekniköverföring.

7.3 Driftskostnader som omfattas av del B i budgeten

De administrativa utgifterna täcks genom post B6-111 (Personal) och B6-121 (Medel).

GFC har för sin verksamhet under 1999 (både nukleär och icke-nukleär verksamhet) fastställt en tjänsteförteckning med 2 080 anställda (729 A, 662 B, 650 C och 39 D).

7.4 Vägledande tidsplan över anslag

Tidsplanen har fastställts på grundval av fördelningen av det finansiella referensbeloppet och den vägledande tidsplanen för anslag för perioden 1998-2002 som fastställs i förslaget till Femte ramprogrammet.

Åtagande-bemyndiganden		Betalningsbemyndiganden				
		1999	2000	2001	2002 och följande år	Totalt
1999	82,3	62,16	15,666	4,474		82,3
2000	79,3		64,891	11,081	3,328	79,3
2001	81,7			66,358	15,342	81,7
2002	82,7				82,7	82,7
Total	326, 0	62,16	80,557	81,913	101,37	326,0

De slutgiltiga beloppen kommer att fastställas av budgetmyndigheten.

8. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

Interna revisions- och kontrollprogram avseende de vetenskapliga och budgetmässiga aspekterna som skall utföras av den ansvariga personalen vid GFC, intern revision som skall utföras av styrekonomen och kontroller på plats som skall utföras av styrekonomen och revisionsrätten.

9. ANALYS AV KOSTNADSEFFEKTIVITET

9.1 Särskilda och kvantifierbara mål. Målgrupp

Programmet för GFC ingår i det ramprogram som motsvarar de mål som anges i artiklarna 7 och 8 i Euratomfördraget.

GFC:s bidrag till de åtgärder som omfattas av detta förslag motsvarar centrets kompetens och resurser och är i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen.

Målgruppen är forskarvärlden och näringslivet i Europa samt den befolkning som berörs av kommissionens politik inom olika sektorer till vilken GFC skall ge sitt stöd.

Detta program för forskning och utbildning är inriktat på följande fyra områden:

(a) Kontrollerad termisk kärnfusion

Det europeiska programmet för termisk kärnfusion utgör en gemensam insats genom vilken praktiskt taget all aktivitet inom EU samordnas i enda förvaltning. GFC:s aktivitet kompletterar den aktivitet som bedrivs i medlemsstaterna och integreras i denna gemensamma ansträngning på samma nivå som Euratomsammanslutningen. GFC:s verksamhet koncentreras på centrets särskilda kompetens och utrustning och avser materialforskning och materialprovning, framför allt material för låg aktivitet, växelverkan mellan väte och dess isotoper och material och komponenter samt deltagande i konsekvensbedömningar när det gäller säkerhet och miljö.

(b) Kärnklyvningssäkerhet

Även om kärnklyvning idag anses vara en fullt utvecklad teknik så finns stor oro hos allmänheten både när det gäller säkerheten vid kärnkraftsanläggningar och hanteringen av bränslecykeln, framför allt avfallshanteringen. Myndigheterna fortsätter också att bevaka utvecklingen och strävar efter kontinuerliga förbättringar samtidigt som man inom näringslivet fortfarande är mycket intresserad av ny teknik och ytterligare förbättringar. GFC stödjer dessa insatser som är mycket centrala för dess uppdrag. Vid centret finns också unik utrustning, traditionell kompetens och vetenskaplig överlägsenhet då verksamheten koncentreras på områden där dess stöd otvivelaktigt ger ett mervärde. Denna verksamhet avser forskning på följande fyra områden:

i) Materials och komponenters åldring.

ii) Säkerhet i samband med bränslecykeln

iii) Forskning om utbrända bränslen för direktförvaring, undersökning av de långsiktiga effekterna vid mellanlagring och fastställande av risker med radioaktiviteten i bränslet.

iv) *Forskning om allvarliga olyckor.*

(c) Kärnmaterialkontroll och kärnsäkerhetskontroll

Det vetenskapliga och tekniska stöd som krävs för att genomföra säkerhetsåtgärder i enlighet med kapitel VII i Fördraget och de skyldigheter som följer av icke-spridningsavtalet samt genomförandet av kommissionens stödprogram för IAEA utgör en del av en process som innebär att man skall anta de tekniska utmaningarna när det gäller de stora anläggningarna i bränslecykeln och anta de nya utmaningar som följer av viktiga internationella beslut samt införandet av ny och mer effektiv teknik.

GFC:s opartiskhet är väsentlig för att stöd skall kunna ges till åtgärder för bekämpning av miljöpåverkan och olaglig handel när det gäller kärnmaterial. GFC:s aktiviteter på detta område är en viktig del både i ett europeiskt samarbete, vilket nätverket European Safeguards Research and Development Association vittnar om, och i ett internationellt samarbete med USA, Ryssland, Japan, Brasilien, Argentina och Kanada.

GFC:s verksamhet kommer att inriktas på frågor inom följande fem huvudområden:

i) Utveckling och förbättring av metoder för mätning, kontroll och analys, framför allt när det gäller automatisering.

ii) Utveckling av speciellt framtagen informationsteknik för att man skall kunna genomföra analyser och upptäcka avvikelser mellan deklarationer och kontrollresultat.

iii) Utvärdering när det gäller kontroll av klyvbara material.

iv) Utveckling av analysmetoder som är anpassade för bekämpning av den illegala handeln med radioaktivt material och av materialets miljöpåverkan (till exempel illegalt bortskaffande).

v) Utbildning av inspektörer och operatörer, särskilt när det gäller ny teknik.

(d) Avfallshantering och nedläggning av anläggningar för kärnteknisk verksamhet

GFC kommer att intensifiera sitt arbete för nedläggning och nedmontering av anläggningar för kärnteknisk verksamhet som sedan en tid tillbaka inte längre används och som börjar bli föråldrade. Detta omfattar även behandling och hantering, bland annat deponering av avfall från dessa åtgärder. Arbetet är mycket viktigt inte bara ur miljöskyddssynpunkt utan även för att man skall kunna skydda arbetstagare och för att driftskostnaderna skall kunna reduceras eftersom behovet av kontroll och övervakning kommer att minska då användningen av kärnteknik minskas och koncentreras. Först skall det utarbetas en långsiktig plan för hur dessa aktiviteter på ett kontinuerligt sätt skall genomföras i framtiden. Det kommer bland annat att upprättas en anläggning för behandling av flytande avfall, föråldrade anläggningar kommer att läggas ned och nedmonteras och avfall från sådana aktiviteter kommer tas om hand.

9.2 Skäl för åtgärden

Kommissionen har särskilda skyldigheter enligt Fördraget när det gäller kärnenergi och har alltid litat till att GFC ger det tekniska stöd som motsvarar den tekniska utvecklingen och som gör det möjligt för kommissionen att anta nya utmaningar. Genom detta program skall GFC således stödja kommissionen så att den kan uppfylla sina skyldigheter enligt Fördraget, även fortsättningsvis bevaka utvecklingen så att Europas utmärkta rykte när det gäller säkerhet och säkerhetsåtgärder kan bibehållas och göra det möjligt att anta nya utmaningar.

GFC:s delprogram inom Femte ramprogrammet är utformat så att aktiviteterna koncentreras på områden där de ger ett stort mervärde eller där kommissionen, enligt Euratomfördraget, har vissa uppgifter. Genom denna aktivitet vill man på europeisk nivå eller till och med internationellt optimera användningen av centrets särskilda utrustning och specialkompetens, särskilt på de områden där centret otvivelaktigt är överlägset och dess kompetens inte finns på andra håll i Europa.

Detta nya delprogram föreslås i enlighet med målen i ramprogrammet och efter att det genomförts utvärderingar enligt initiativet SEM 2000 av de senaste fem årens åtgärder. Av dessa utvärderingar framgår att programmens mål har uppnåtts totalt sett, bland annat genom att GFC genomfört en rad åtgärder av hög kvalitet.

9.3 Uppföljning och utvärdering av åtgärden

Med stöd av oberoende experter genomför kommissionen varje år en granskning av hur programmet för forskning och utbildning har genomförts, framför allt med hänsyn till de kriterier som fastställs i artikel 4 i programmet. Vid denna granskning bedöms framför allt om målen, prioriteringarna och de finansiella medlen fortfarande är lämpliga med hänsyn till utvecklingen inom området. Kommissionen lägger i lämpliga fall fram förslag till ändring eller komplettering av programmet för forskning och utbildning, framför allt med hänsyn till artiklarna 5 och 6 i delprogrammet.

Innan förslaget till ett sjätte ramprogram läggs fram, kommer kommissionen dessutom att låta oberoende experter på hög nivå genomföra en extern utvärdering av hur gemenskapsåtgärderna under de föregående fem åren har förvaltats och framskridit. Denna utvärdering görs framför allt med hänsyn till de kriterier som fastställs i artikel 3.2 i programmet för forskning och utbildning. Slutsatserna i denna utvärdering kommer, tillsammans med kommissionens kommentarer, att överlämnas till Europaparlamentet, rådet samt Ekonomiska och sociala kommittén.

Kommissionen kommer varje år att offentliggöra en rapport om GFC:s verksamhet och kommer också att utarbeta en årlig rapport om den verksamhet som bedrivits inom området för forskning, teknisk utveckling och spridning av resultat, i enlighet med artikel 130p i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Dessa rapporter kommer att överlämnas till Europaparlamentet, rådet samt Ekonomiska och sociala kommittén.

10. ADMINISTRATIVA UTGIFTER (del A i avsnitt III i kommissionens budget)

Ej tillämpligt.

ISSN 1024-4506

KOM(98) 306 slutlig

DOKUMENT

SV 15 12 01 16

Katalognummer : CB-CO-98-328-SV-C

ISBN 92-78-36358-8

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg